

TROTTER

Noordwest- Italië

Turijn - Cinque Terre -
Genua

**VAN REIZIGERS
VOOR REIZIGERS**

Lannoo

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te bevestigen. Hoewel er geen inspanningen zijn gespaard om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw zijn gewijzigd. We stellen het daarom bijzonder op prijs als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we die bij een eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen meenemen. Uiteraard mag je ook toevoegingen met ons delen. Heb je een niet te missen adres of een onvergetelijke ervaring, deel ze met ons en wie weet kom je, met naam en toenaam, in deze Trotter terecht. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus/P.O. Box 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuidoost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trotter-gidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem 2025; Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Lut D'Hondt

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Wirestock / iStock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Italie du Nord

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUR Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUR Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen), Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2025

© Cartografie Hachette Tourisme

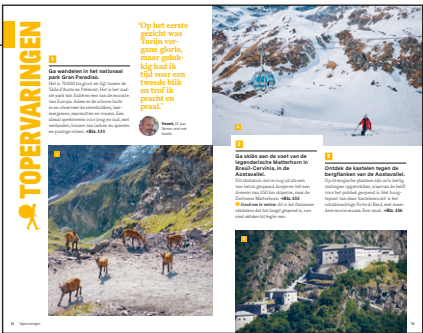
WWW.LANNOO.COM

D/2025/45/48 - ISBN 9789020929584 - NUR 512

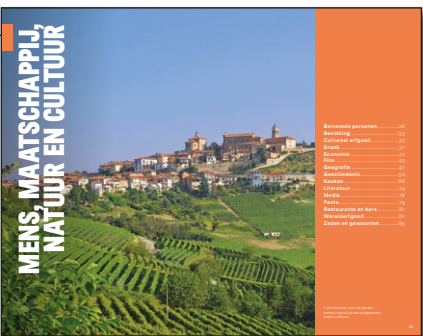
Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

Op deze pagina's zetten we de toeristische highlights voor je op een rijtje – stuk voor stuk zijn het met recht topervaringen die je niet mag missen.

In het hoofdstuk 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' gaan we dieper in op de geschiedenis, het cultureel erfgoed en de geografie van het land of gebied dat je bezoekt. Boeiende achtergrondinformatie om alvast thuis of tijdens de heenreis door te nemen.

In het hoofdstuk 'Praktisch' vind je alle nuttige informatie over de bestemming. Lees er alles wat je moet weten over bijvoorbeeld verkeer en vervoer, geldzaken, taal en reisdocumenten.

De tekst die in twee kolommen loopt, bevat praktische informatie zoals adresgegevens van instanties en webadressen ter voorbereiding op de reis.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

De 'Reisplanner' stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

REISPLANNER

REIS WISE
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

TEN DAGEN
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

TWEE WEKEN
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

Door deze beknopte inhoudsopgave per hoofdstuk te gebruiken hoef je niet telkens terug te bladeren naar de volledige inhoudsopgave vooraan in het boek.

AOSTAVALLEI (VALLE D'AOSTA)

Courmayeur	124
Nantua	125
Paray	126
Chablais	127
Chablais	128
Valle d'Aosta	129
Chablais	130
Chablais	131
Chablais	132
Chablais	133

Op het kleine kaartje linksboven zie je in een oogopslag welk deel van het land of de regio het betreffende hoofdstuk beschrijft.

AOSTAVALLEI (VALLE D'AOSTA)

Chablais	124
Nantua	125
Paray	126
Chablais	127
Chablais	128
Valle d'Aosta	129
Chablais	130
Chablais	131
Chablais	132
Chablais	133

DE REIS WISE
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

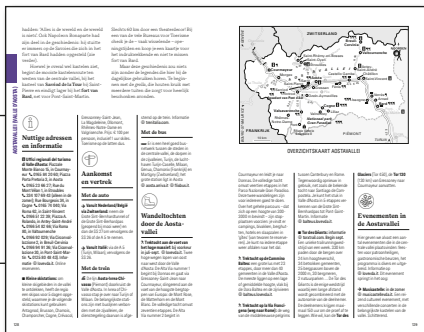
DE REIS WISE
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

DE REIS WISE
De reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordwest-Italië op de beste manier te ontdekken.

Op de eerste pagina van elk regiohoofdstuk zijn de niet te missen bezienswaardigheden in kaart gebracht met een paginaverwijzing voor wie ze direct wil raadplegen.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt besproken.

Om vlot door de gids te navigeren, wordt per stad of regio dezelfde informatiestructuur gehanteerd: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

Wist je dit?

INTERESSANTE WEETJES

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

Door het boek heen laten we jullie, onze Trotter-ambassadeurs, aan het woord. Gouden tips en onvergetelijke ervaringen maken alles (nog) tastbaar(der), net alsof je al ter plekke bent.

VAN REIZIGERS, VOOR REIZIGERS!

AANDUIDING TROTTER-TIPS

👤 Trotter-tip 👤👤 interessant 👤👤👤 niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

■ algemeen	i informatie	🍷 snackbar
🚗 autoverhuur	👶 kindvriendelijk	🏖️ strand
🏦 bank	☕ koffie- of thee-huis	🚗 taxi
🚌 busstation	🎵 livemuziek, concert	🎭 theater
🍷 café, bar	✈️ luchthaven	🚂 treinstation
🏕️ camping	🚇 metrostation	♿ voorzieningen voor rolstoelgebruikers
🏠 consulaat	🍽️ ontbijt	🚶 wandelen
💃 dansen	🅑🅕 parkeren	🛍️ winkelen
🏊 duiklocatie	🍰 patisserie	🌐 Unesco-werelderfgoed
💻 internetcafé	✉️ postkantoor	🏊 zwemgelegenheid
🚲 fietsverhuur	🍽️ restaurant	☎️ telefoonnummer
🚢 haven	🚫 roken verboden	🌐 website
🐕 honden toegestaan	🛏️ slapen	✉️ e-mailadres
🍷 ijsalon	🏂 skistation	

141

Wandel naar de watervallen van Lillaz.

VOORBEREIDING

42

Op de heuvels van de Cinque Terre worden de druiven met de hand geplukt.

INLEIDING

10

VEELGESTELDE VRAGEN

12

TOPERVARINGEN

14

MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR

24

Beroemde personen	26
Bevolking	33
Cultureel erfgoed	33
Drank	37
Economie	42
Film	43
Geografie	47
Geschiedenis	50
Keuken	66
Literatuur	74
Media	78
Pasta	79
Restaurants en bars	81
Werelderfgoed	82
Zeden en gewoonten	85

REIZEN NAAR NOORDWEST-ITALIË

86

PRAKTISCH

NOORDWEST-ITALIË

PRAKTISCH

90

ABC van Italië	92
Alvorens te vertrekken	92
Budget	93
Elektriciteit	96
Feesten en feestdagen	96
Foaien	98
Geldzaken	98
Gezondheid	99
Internetadressen	99
Klimaat	100
Mensen met een beperking	100
Mensenrechten	102
Noodgevallen	102
Openingstijden	102
Overnachten	102
Post	105
Reisliteratuur	105
Risico's en ergernissen	106
Roken	106
Taal	107
Telecommunicatie	109
Vervoer	110
Winkelen	119

REISPLANNER

120

207

De tuinen van Venaria Reale zijn 100 hectare groot.

BESTEMMINGEN

AOSTAVALLEI (VALLE D'AOSTA)

Courmayeur	130
Nationaal park Gran Paradiso	133
Valsavarenche	136
Cogne	137
Aosta	142
Valle di Gran San Bernardo	150
Valtournenche	152
Breuil-Cervinia	153
De kastelenroute	156
Forte di Bard	160

PIËMONT (PIEMONTE)

Turijn (Torino)	168
Avigliana	209
Susa	211
Via Lattea	214
Biella	216
Ivrea	220
Saluzzo	223
Cuneo	228
Mondovì	231
Barolo	237
La Morra	240
Alba	242
Canelli	249
Asti	252
Cocconato	257
Vercelli	258
Varallo	261
Alagna	265

LIGURIË (LIGURIA)

Ventimiglia	274
Bordighera	276
San Remo	278
Ligurische Alpen (Alpi Liguri)	280

Ontdek **Milaan** in de Trotter-reisgids Italiaanse meren.

Imperia	284
Cervo	286
Finale Ligure en Finalborgo	287
Savona	291
Genoa (Genova)	294
Camogli	321
Santa Margherita Ligure	324
Portofino	326
Rapallo	328
Sestri Levante	330
Varese Ligure	334
Levanto	335
De Cinque Terre	339
La Spezia	351
Porto Venere	359
Lerici	362
Tellaro	362
Sarzana	364

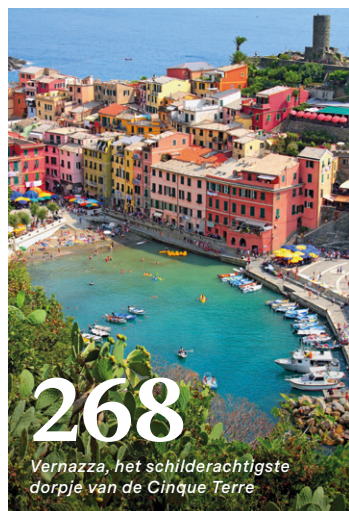
LOMBARDIJE (LOMBARDIA)

Pavia	369
Lodi	384
Cremona	388
Sabbioneta	397
Mantua (Mantova)	402

68

Waarom heet een tomaat in het Italiaans *pomodoro*?

268

Vernazza, het schilderachtigste dorpje van de Cinque Terre

INLEIDING

↓ Manarola werd gesticht in de 14de eeuw.

↑ Doria-Tursi behoort tot de Rollipaleizen in Genua.

Het noordwesten van Italië is de geknipte bestemming voor wie het niet al te ver wil zoeken maar er toch graag even tussenuit knijpt.

De regio's zijn **zowel in de zomer als in het tussenseizoen erg aangenaam**.

Noordwest-Italië is zowel op economisch als op cultureel vlak erg rijk.

Pierre Desproges zei het zo: 'Er zijn twee soorten Italianen: de Italianen uit het noorden die in het noorden wonen en de Italianen uit het zuiden die in het zuiden sterven.' En dat klopt, het noorden van Italië heeft een **industriële ver-**

leden en legendarische ondernemingen

zoals autobouwers Ferrari, Lamborghini en Fiat, en voedingsbedrijven zoals Lavazza, die wereldwijd bekend zijn.

Toch houdt de regio vast aan **authenticiteit**, haar eenvoudige manier van leven en delen, dorpjes met een rijk cultureel verleden en een schilderachtige en vaak nog ongerepte natuur.

Dankzij haar diversiteit trekt ze heel wat verschillende soorten toeristen aan: natuur, bergen, steden, *far niente* (niets doen), iedereen komt hier aan zijn trekken. Elke regio heeft haar eigen troeven.

Piëmont gooit de Alpen (als je houdt

↑ Vanaf de basiliek van Superga heb je vrij uitzicht op Turijn.

‘Turijn is ideaal voor een citytrip van drie tot vier dagen. Hoewel de stad niet groot is, valt er ontzettend veel te ontdekken. Wandel door de stad en bewonder oude Romeinse overblijfselen of bezoek een museum waar je zelfs een mummie kunt zien.’

Camille, 25 jaar, Denderbelle,
reist met familie

van trektochten, moet je hier zijn) en haar schitterende hoofdstad in de strijd: **Turijn**, het industriële hart van Italië. De Valle d'Aosta ligt gekneld tussen de Mont Blanc en de Matterhorn, waar het in de valleitjes heerlijk is om in de winter te sporten en in de zomer om te wandelen, bijvoorbeeld in het ongerepte natuurgebied Parco nazionale del Gran Paradiso. **Ligurië** is dan weer **de Italiaanse Riviëra**, de inspiratiebron voor schrijvers uit de 19de eeuw, met een vleugje zee en wat bergen, een beetje in

de stijl van de Cinque Terre, **Lombardije** pronkt met zijn cultuur en kunst, charmante dorpjes en middeleeuwse basilieken. Hier stond de wieg van de kunst (Giotto en andere kunstenaars zijn hier geboren).

Of je hier nu komt voor de kust, voor de antieke en middeleeuwse architectuur of de straatjes en de romantische sfeer, er is altijd genoeg te zien en te beleven. En je smaakpapillen? Die worden verwend door parmigiano, mozzarella, pomodori, pancetta ...

ITALIË, LAND NAAR ONS HART!

VEELGESTELDE VRAGEN

Welke documenten heb je nodig om naar Noordwest-Italië te reizen?

Inwoners van de Europese Unie hebben alleen een identiteitskaart of een geldig paspoort nodig. **Minderjarigen** die alleen reizen (zonder hun ouders), moeten een eigen identiteitsbewijs hebben en een **door de ouders ondertekende toestemming** om het grondgebied te verlaten. Meer informatie bij je gemeentebestuur.

Wat is het beste seizoen om Noordwest-Italië te bezoeken?

Het tussenseizoen (mei-juni en september-oktober) is een aangename periode. In de zomer (en vooral in augustus) zijn de steden vaak verlaten, maar zien de stranden in Ligurië zwart van de mensen. In de winter, tijdens de eindejaarsperiode, zijn de standscentra mooi verlicht en kun je er skiën.

Is het leven er duur?

Je geeft het meeste geld uit aan overnachtingen en bezienswaardigheden. Steden hebben steeds vaker interessante passen om musea en monumenten te bezoeken. Buiten het seizoen krijg je kortingen op overnachtingsgelegenheden.

Kun je je in Noordwest-Italië gemakkelijk verplaatsen zonder auto?

Ja, combineer de trein en de bus en aan de kust zelfs de boot. In het centrum van de belangrijkste steden van Noordwest-Italië is de auto zo goed als verboden of is parkeren er een helse (en peperdure) klus. Wanneer je alleen steden bezoekt, ben je dus beter af met het openbaar vervoer. Buiten de steden rijden er weinig taxi's. Toch is een auto aan te raden als je het platteland wilt verkennen.

Is er een tijdsverschil?

Nee, zowel in de zomer als in de winter is het in Italië, België en Nederland even laat. We gaan allemaal op dezelfde dag over van de wintertijd naar de zomertijd en omgekeerd.

Wat is de beste manier om naar het land te reizen?

Het vliegtuig is ongetwijfeld de snelste oplossing, vooral voor een kort verblijf. De luchtvaartmaatschappijen bieden vluchten aan tegen heel scherpe prijzen. De autorit duurt wat langer, maar je bent dan wel zelfstandiger. De trein is praktisch om de kuststeden van Ligurië te ontdekken.

Moet je gezondheidsvoorschriften in acht nemen?

Nee, eigenlijk niet. Dit is Europa, dus neem je Europese zorgverzekering mee.

Zijn kinderen welkom?

Italianen houden van kinderen. Maar het rijke erfgoed van het land kan je kinderen ook wel gaan vervelen. Wissel wandelingen af met museumbezoeken. En het eten? Dat is top: pizza's, pasta, ijsjes. Zoek bij de adresjes naar ons symbool. .

Hoe betaal je ter plaatse?

De munteenheid in Italië is de euro. Je vindt er voldoende geldautomaten en je kunt bijna overal met je bankkaart betalen, op een paar kleine restaurants of bars na.

Moet je Italiaans spreken om jezelf verstaanbaar te maken?

Het is mooi meegenomen als je een paar woordjes Italiaans spreekt. Italianen begrijpen goed Frans, vooral in het noorden van het land (met name in de Valle d'Aosta, waar Frans naast het Italiaans een van de officiële talen is). Er wordt ook steeds vaker Engels gesproken.

Is het in Noordwest-Italië kouder dan in de rest van het land?

Dit deel van Italië komt niet overeen met het clichébeeld dat je misschien van het land hebt (dat van een land onder een verpletterende zon). De streek ligt op dezelfde breedtegraad als Zuid-Frankrijk en heeft een vergelijkbaar klimaat. In de steden die meer in het binnenland liggen, kan het in de zomer erg warm zijn. De noordelijke streken, dicht bij de Alpen, kennen echte winters.

Wat kun je uit Noordwest-Italië mee naar huis nemen?

Italië is de gastronomische bestemming bij uitstek: Genuese pesto, lekkere Piëmontese wijnen zoals barolo of barbaresco, chocolade uit Turijn, nougat, heel wat soorten pasta ...

1

Ga wandelen in het nationaal park Gran Paradiso.

Het is 70.000 ha groot en ligt tussen de Valle d'Aosta en Piëmont. Het is het oudste park van Italië en een van de mooiste van Europa. Adem er de schone lucht in en observeer de steenbokken, lammergieren, marmotten en vossen. Een ideaal speelterrein voor jong en oud, met weilanden, bossen van larken en sparren en puntige rotsen. → **Blz. 133**

‘Op het eerste gezicht was Turijn ver-gane glorie, maar gelukkig had ik tijd voor een tweede blik en trof ik pracht en praal.’

Vincent, 52 jaar, Deinze, reist met familie

2

2

Ga skiën aan de voet van de legendarische Matterhorn in Breuil-Cervinia, in de Aostavallei.

Dit skistation ziet er nog uit als een van beton gespaard dorpje en telt een domein van 350 km skipistes, naar de Zwitserse Matterhorn. → **Blz. 155**

1 Goed om te weten: dit is het Italiaanse skistation dat het langst geopend is, van eind oktober tot begin mei.

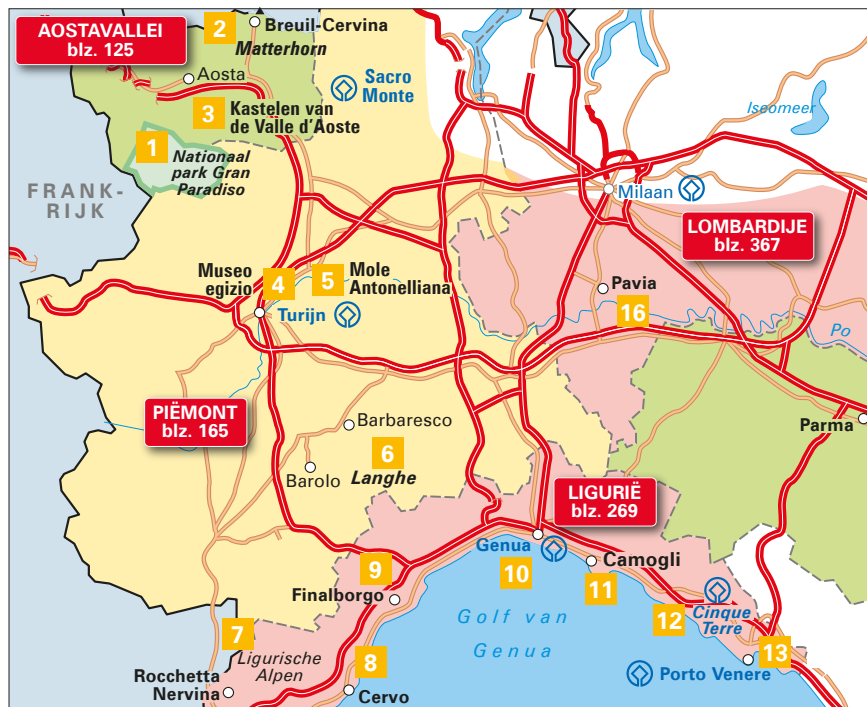
3

Ontdek de kastelen tegen de bergflanken van de Aostavallei.

Op strategische plaatsen zijn zo'n dertig vestingen opgetrokken, waarvan de helft voor het publiek geopend is. Het hoogtepunt van deze 'kastelenroute' is het schilderachtige Forte di Bard, met meerdere mooie musea. Een must. → **Blz. 156**

3

4

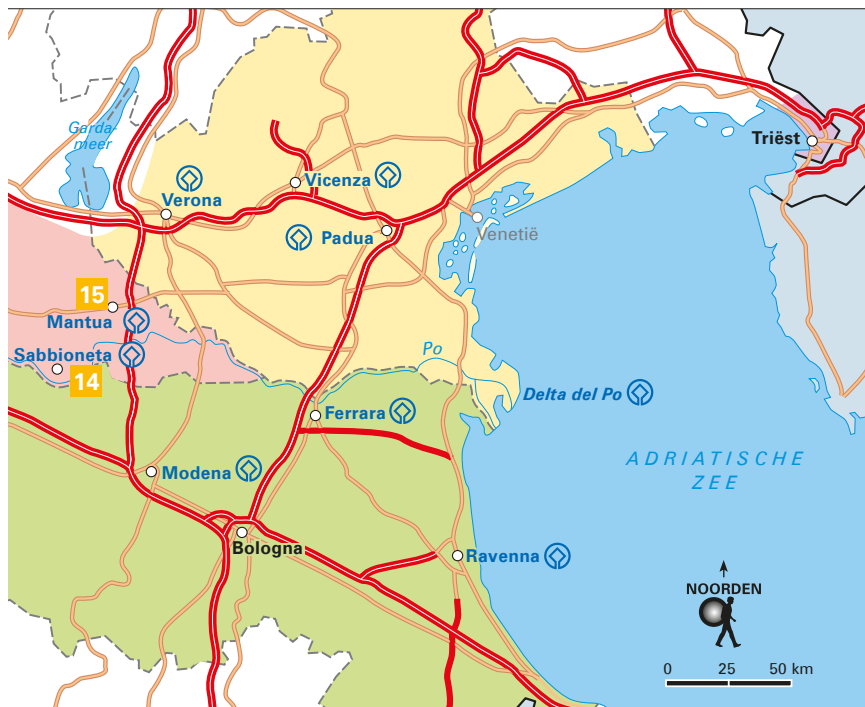
Bezoek in Turijn beslist het Museo Egizio.

Het mooiste museum met Egyptische kunst, op dat van Caïro na. Unieke stukken in een geslaagde museuminrichting. Het opende de deuren in de 19de eeuw en was aanvankelijk gewijd aan vondsten van Europese egyptologen zoals Champollion. → **Blz. 188**

5

Duik in Turijn, de historische hoofdstad van de Italiaanse film, in de geschiedenis van de zevende kunst.

Het bijzondere museum vond onderdak in een van de opmerkelijkste gebouwen van Europa, de Mole Antonelliana.

! Goed om te weten: een verrassende glazen lift brengt je naar de top van het gebouw, waar je een weids uitzicht hebt op de stad en de Alpen in de verte. → **Blz. 192**

6

Laat de krachtige en fijne geuren van de barolo of de barbaresco op je afkomen.

Geniet van een wijnproeverij in een van de *enoteche regionale* van de gezellige wijndorpen in de Piëmontese regio de Langhe. De streek is een schatkamer vol lekkere vleeswaren, kazen en de beroemde Alba-truffel natuurlijk. Geen toeval dus dat Unesco de wijnstreek uitgeroepen heeft tot werelderfgoed. →Blz. 236, 238, 241, 242

7

Spetter in de zomer in de natuurlijke kolkgeden met het kristalheldere water van het bergstroompje.

Trek hiervoor naar het kleine dorpje Rocchetta Nervina, dat pal in het

midden van de Alpi Liguri ligt. De ongerepte bergstreek is uitstekend om te wandelen, canyoning uit te proberen, te raften, je misschien eens aan paragliding te wagen of door de pittoreske en authentieke dorpen te struinen, ver weg van de blingbling van de Italiaanse Riviera. →Blz. 281

8

Slenter door de romantische straatjes van Cervo.

Cervo is een aangenaam middeleeuws dorpje hoog boven de zee. Tegenwoordig is het een van de ‘mooiste dorpen van Italië’ en een oase van oude stenen tussen het groen. Tot het einde van de 18de eeuw werd hier op koraal gevist; met de opbrengst werd de weelderige barokke kerk neergezet. In de jaren 1960 was het dorpje een ‘paradijs voor schilders’, maar nu richt Cervo zich vooral op muziek. Hoogtepunt is het Internationaal Festival van de Kamermuziek in juli-augustus. → **Blz. 286**

9

Volg je neus door de straatjes van Finalborgo.

Een gezellig gehucht dat in de 12de eeuw werd gesticht, weg van de kust. De walmuren dateren uit de 15de eeuw. Finalborgo is echt een pareltje, met onder meer een van de interessantste archeologische musea van Ligurië. Maar het wemelt er ook van de

kunstgalerieën en nijverheidswinkeltjes.

In de bergen kun je mountainbiken, wandelen, klimmen, paragliden en nog veel meer. De stad is namelijk ook ‘de hoofdstad van de buitensporten’.

→ **Blz. 289**

10

Val voor de charme van de oude stad Genua.

De donkere, smalle, kronkelende steegjes zijn omzoomd met prachtige paleizen van de lokale aristocratie uit de 16de-17de eeuw, waarvan er 42 werelderfgoed zijn. De architectuur van de weelderige *palazzi* aan de strada Nuove – waarvan enkele omgevormd tot rijke musea – getuigt van een uitzonderlijke verfijning en het prestigieuze verleden van de republiek Genua. → **Blz. 294**

11

Kuier over de heerlijke kade van Camogli.

Ze is omzoomd met kleurrijke gebouwen. Smul van een focaccia met gesmolten kaas. Camogli ligt aan het regionaal natuurgebied Portofnio en is het vertrekpunt van een prachtige uitstap naar het piepkleine dorpje San Fruttuoso, in de schaduw van een benedictijnerabdij uit de 10de eeuw. Neem een bootje of oefen je kuitspieren. → **Blz. 321**

12

Loop langs de steile paadjes van het nationaal park Cinque Terre.

Verken de vijf middeleeuwse dorpjes die langs de helling naar de zee tuimelen; dit zie je nergens anders ter wereld. Te voet bereikbaar via de ezelspaden bij de dorpjes of neem de moeilijke weg over zee. De Cinque Terre zijn aan het begin van de 20ste eeuw uit hun isolement gekomen, toen hier een spoorlijn werd gebouwd. De dorpjes zijn werelderfgoed en zijn een paradijsje voor wie van wandelen ... en van witte wijn houdt. Geen auto's te bespeuren. Op de bergen in de omgeving – die in terrassen zijn aangelegd – wordt een degelijke wijn met herkomstbenaming geproduceerd. →Blz. 329

12

versterkingen in de schaduw van een kasteel. Een pracht van een bestemming, die met zijn satellieteilandjes Tino, Tinetto en Palmaria werelderfgoed is. Al dit moois ligt in een natuurgebied naast de Cinque Terre en je kunt er fraaie wandelingen maken. →Blz. 359

13

Bewonder de architectuur van het oude versterkte dorpje Porto Venere.

Het ligt te blinken aan het eind van een rotsige uitloper, aan de prachtige, romantische 'golf van de dichters'. In de kleine haven liggen kleurrijke huisjes tegen de rotsen, romaanse kerken en

13

Kuier door de 'nieuwe' stad Sabbioneta.

Ook dit bijzondere, versterkte dorpje is werelderfgoed. Het werd in de 16de eeuw uit het niets opgebouwd voor hertog Vespasiano I van Gonzaga, die een hoofdstad voor zichzelf wilde. Sabbioneta heeft een paar mooie herinneringen overgehouden aan die tijd: de indrukwekkende antieke galerie van het palazzo Giardino, de fresco's van het palazzo Ducale, het theater ...

→Blz. 397

❗ **Goed om te weten:** combikaartje voor de belangrijkste monumenten van de stad, ma. middag gesloten.

Ontdek het immense hertogelijk paleis van Mantua.

Dit is een stad in de stad. Het machtige huis Gonzaga, dat het paleis liet bouwen, had daar maar liefst vier eeuwen voor nodig. De versiering van de gebouwen was toen al uitzonderlijk rijk, met in het oude kasteel van San Giorgio de prachtige fresco's van de Kamer van de Echtgenoten, een meesterwerk van Andrea Mantegna (15de eeuw). De zalen

lezen als een heus museum: doeken van Rubens, wandtapijten naar het voorbeeld van Rafaël en ga zo maar door. In dit paleis werd in 1607 *Orfeo* van Monteverdi geschreven, de eerste opera in de muziekgeschiedenis. →Blz. 409

❗ **Goed om te weten:** in het hoogseizoen kun je het best vroeg komen, het aantal bezoekers per dag van de Kamer van de Echtgenoten is beperkt. Ma. gesloten.

